

KAMNIŠKI OBČAN

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OBČINE KAMNIK

LETO III. ● ŠTEVILKA 9

NOVEMBER 1964

CENA 30 DIN

ŠESTDESET LET TOVARNE »STOL«

Od žage do sodobne industrije

Delovni kolektiv industrije pohištva »Stol« v Duplici je 10. oktobra letos proslavil pomemben jubilej — šest desetletij rasti svojega podjetja.

Obsežnemu in kvalitetnemu programu športnih in kulturnih prireditev, v katerih so sodelovali poleg članov dupliškega kolektiva tudi sosednji kolektivi, je sledilo za zaključek zborovanje celotnega kolektiva.

Med številnimi gosti, ki so se udeležili slovesnosti, je bil tudi predsednik Gospodarske zbornice SRS tov. Riko Jerman. Čestital je kolektivu k pomembnemu jubileju in mu zaželel nadaljnjih gospodarskih uspehov.

Še pozno popoldne je tekla beseda o življenju in delu med delavci tega danes preko 1000-članskega kolektiva. Vmes pa so se oglašali poskočni napevi zabavnega ansambla. Skratka, bil je praznik, ki ga najbrž spet 10 let ne bo.

Zato naj se tudi naše uredništvo, čeprav nekoliko pozno, pridruži iskrenim željam, da bi v prihodnjem desetletju kolektiv »Stola« dosegel še večje uspehe in v celoti uresničil zamisli in načrte o modernizaciji tovarne.

Začetki lesne industrije v Duplici segajo v leto 1904, ko sta se najprej družabnika Habait in Saks odločila za ustanovitev tovarne lepenke in elektrike. Ker pa sta imela premalo denarja, sta morala podjetje kmalu prodati. Na javni dražbi je tovarno kupil Ivan Bahovec, ki je pravzaprav ustanovitelj podjetja. Najprej sta začeli obratovati žaga in parketarna, kasneje pa še stolarna, v kateri so izdelovali stole iz upognjenega lesa. Ti izdelki so bili dokaj kvalitetni, saj so že takrat prodrli na inozemska tržišča. Na razstavi v St. Pellegrinu (Italija) so l. 1912 dupliški upognjeni stoli prejeli tu visoka priznanja.

Pred koncem I. svetovne vojne je Bahovec prodal tovarno ing. Remcu, ki je bil njen lastnik oziroma jo je upravljal do osvoboditve. V obdobju med obema vojnama so tovarno razširili in izpopolnili z novimi stroji in napravami. Povečala se je tudi izbira izdelkov. Začeli so izdelovati tudi pisarniško pohištvo, furnir in oblikovane vezane plošče. Hkrati pa se je povečal tudi obseg trgovskih stikov z inozemstvom.

Zaradi velikih investicij in vlaganja kapitala v tuje banke je podjetje kljub ugodni prodaji in izkoriščanju delovne sile z nizkimi plačami l. 1934 prišlo pod prisilno upravo, ki je trajala do leta 1941.

Obenem s porastom proizvodnje in večanjem števila zaposlenih delavcev pa se je krepila tudi delavska zavest, ki je našla

svoj odraz v organiziranem odporu delavcev proti izkoriščanju s strani lastnika. Omenimo naj le stavko leta 1934, ki je trajala ves mesec maj in s katero so delavci uspeli, da jim lastnik ni zmanjšal plač za 50 %, kot je nameraval, pač pa le za 7 %.

Da bi preprečili proizvodnjo smuči in nekaterih drugih izdelkov za okupatorsko vojsko, je kamniška četa 3. septembra 1941

tovarno zažgala. Kasneje pa so partizani še dvakrat razbili stroje in nekatere naprave v tovarni.

Po osvoboditvi so tovarno obnovili in število zaposlenih ter obseg proizvodnje sta se iz leta v leto večala. Medtem ko je bilo l. 1945 196 zaposlenih, je v tovarni l. 1954 delalo že 794 delavcev.

danes pa šteje kolektiv 1175 članov.

Posebno velik korak naprej v pogledu modernizacije in povečanju proizvodnje pa je kolektiv napravil po l. 1950, ko so delavci prevzeli upravljanje v svoje roke. Kolektiv se je dela lotil načrtno.

(Nadaljevanje na 2. str.)

Gostje in člani kolektiva ob proslavi 60-letnice tovarne Stol

Foto Svetelj

*Za praznik republike, 29. november
čestitajo našim občanom*

Občinska skupščina

Občinski odbor SZDL

Občinski komite ZK

Občinski sindikalni svet

Občinski komite ZMS

Združenje borcev NOV

in uredniški odbor

Kamniškega občana

Ustanavljanje krajevnih skupnosti

Že v razpravi o prednačrtu ustave SFRJ in SRS kakor tudi o predosnutku statuta občine Kamnik smo tedaj razpravljali tudi o oblikah neposrednega samoupravljanja v občini. Govorili smo o krajevnih skupnostih. Tedaj in tudi pozneje smo na zborih volivcev, na sestankih SZDL in drugod govorili o njihovi ustanovitvi, območjih, nalogah, financiranju in drugem.

Republiška ustava je v 113. in 114. členu postavila glede krajevnih skupnosti le temeljna načela s tem, da je opredelila krajevno skupnost kot samoupravno organizacijo organov, na splošno določila njeno vlogo pri zadovoljevanju potreb občanov, postavila načela za njeno financiranje ter ji dala lastnost pravne osebe. Podrobnejša pravna izgradnja siste-

ma krajevnih skupnosti se v smislu ustave nadaljuje na nivoju občine z občinskim statutom in na nivoju same krajevne skupnosti s statutom krajevne skupnosti.

Ustava sicer določa vprašanja, ki jih je treba reševati v občini z njenim statutom. Ta vprašanja so območja krajevnih skupnosti, način njihove ustanovitve, njihove naloge, način financiranja, do-

ločiti organe krajevnih skupnosti ter določiti razmerja med krajevnimi skupnostmi in občino.

Statut občine Kamnik uresničuje vsa zgoraj navedena vprašanja z izjemo, da območja krajevnih skupnosti v statutu niso navedena. Območja zaradi obilice drugih nalog ni bilo mogoče določiti brez predhodne temeljite proučitve z občani. Zaradi tega stopa to vprašanje v ospredje v tem obdobju kot nujno, da bodo krajevne skupnosti lahko z novim letom v popolnosti zaživele.

Statut občine Kamnik v VII. delu obširno določa vprašanja, ki so vezana na neposredno samoupravljanje v krajevnih skupnostih.

V obdobju od sprejetja statuta občine do sedaj so se preko organizacij izoblikovala stališča, po katerih naj bi bilo v občini Kamnik 16 krajevnih skupnosti. To bi bile: Motnik, Kamniška Bistrica, Šmartno, Tuhinj, Srednja vas, Vranja peč, Nevlje, Kamnik, Duplica, Volčji potok, Smarča, Podgorje, Moste, Komenda, Tunjice in Črna.

Pri oblikovanju teh predlogov je bil opuščen koncept velikih in močnih krajevnih skupnosti, ker bi njihovo formiranje pomenilo ustanavljanje podobčin. Zato je obveljalo stališče, da morajo biti formirane take krajevne skupnosti, ki bodo sposobne mobilizirati občane za opravljanje skupnih nalog v naselju na podlagi prostovoljnosti. To pa bo mogoče le v okviru čvrste interesne skupnosti, kakor jo predstavlja posamezno naselje ali tudi več manjših naselij, ki imajo neposredno skupne probleme kot so: šola, komunalne naprave, pota in drugo. Pravilnost te ugotovitve nam potrjuje tudi praksa dela dosedanih krajevnih odborov, saj so bili občani veliko bolj pripravljeni iti v skupne akcije za opravljanje nalog njihovega območja, kakor pa iti v akcijo za opravljanje nalog, če niso čutili od njih neposredne koristi. Zato lahko trdimo, da se krajevna skupnost gradi na tradicijah krajevnih odborov.

Če so se doslej krajevni odbori ukvarjali predvsem z najbolj osnovnimi vprašanji komunalnega skupnosti.

standarda, se bo v krajevnih skupnostih morala aktivnost orientirati tudi na vprašanja s področja socialnega varstva, prosvete, zdravstvenega varstva itd., skratka povsod tam, kjer lahko koristno sodelujejo tako z organi občine kakor tudi s samostojnimi zavodi, ki upravljajo ustrezne službe na območju krajevne skupnosti kakor tudi z drugimi družbenimi organizacijami, ki delujejo na tem območju.

Vsaka krajevna skupnost bo imela svoj statut. V statutu bodo obravnavana predvsem naslednja vprašanja: območje krajevne skupnosti, naloge, določbe o javnosti dela krajevnih skupnosti in njenih organov, določbe o krajevnem samoprispevku, volitvah članov sveta krajevne skupnosti in drugih organih, o oblikah neposrednega samoupravljanja krajevne skupnosti — zbor občanov in zbor volivcev, določbe o svetu krajevne skupnosti, dohodkih in finančnem poslovanju, referendumu in drugem.

Glede na določbe statuta občine, ki določa, da je najvišji organ krajevne skupnosti lahko zbor občanov kot članov krajevne skupnosti ali svet krajevne skupnosti, bomo imeli v občini Kamnik predvidoma dve vrsti najvišjih organov. V manjših krajevnih skupnosti, ki imajo praviloma en zbor volivcev, bo najvišji organ krajevne skupnosti zbor občanov, svet krajevnih skupnosti pa bo le njegov izvršilni organ. V ostalih krajevnih skupnosti pa naj bi bil svet krajevne skupnosti predstavniški in izvršilni organ krajevne skupnosti.

Do sedaj sta bili na območju občine Kamnik že ustanovljeni krajevni skupnosti na Duplici in Volčjem potoku. Posebne komisije iz 9 območij, kjer bodo krajevne skupnosti, so že pripravile osnutke svojih statotov. Na zborih volivcev, ki so sklicani konec tega meseca, smo razpravljali in sklepali o njihovi ustanovitvi tudi na drugih območjih. V interesu slehernega občana — volivca je, da sodeluje v svoji krajevni skupnosti.

Od žage do sodobne industrije

(Nadaljevanje s 1. strani)

Izdelan je bil dolgoročni program za rekonstrukcijo in razširitev tovarne, ki je dal prednost zlasti zamenjavi zastarelih in izrabljenih strojev, ureditvi notranjega transporta, uvedbi sodobnih delovnih metod, organizaciji lastne izvozne službe in oddelka za industrijsko oblikovanje ter končni sistematizaciji delovnih mest in delitvi osebnih dohodkov na podlagi enote proizvoda.

Prva faza rekonstrukcije in modernizacije podjetja je bila zaključena prav te dni, ko so izro-

zamenjali sodobni stroji. O obsegu modernizacije proizvodnje priča tudi podatek, da se je količina porabljene električne energije na enega zaposlenega v zadnjih letih povečala za 60 % (šestdeset).

Razumljivo je, da so taka prizadevanja ob istočasnem izpolnjevanju sistema delitve dohodka imela precejšen vpliv na produktivnost. Ta je od leta 1958 sem porasla za 70 %!

Ne majhen delež k velikim gospodarskim uspehom dupliškega kolektiva je seveda prispevala

Pevski zbor Svoboda Duplica je ob jubileju tovarne praznoval 30-letnico obstoja.

Diplome ob proslavi 30-letnice pevskega zbora so prejeli predsednik Jelo Krivorotov, ki je bil ob ustanovitvi najmlajši član zbora, Franc Kuret, Franc Zupan, Jože Vidmar in Berto Kodrič.

V imenu občinskega sveta Svobod je zboru čestital ob jubileju predsednik prof. Verstovšek, v imenu prvega slov. pevskega društva »Lira« pa predsednik inž. Čebulj.

čili svojemu namenu sodobno skladišče izdelkov s površino preko 5.800 m². Morda samo še dvoje podatkov: v zadnjih desetih letih so v Stolu kupili oziroma delno izdelali doma preko 90 strojev; površina vseh novozgrajenih oziroma obnovljenih objektov pa je 13.560 m²! Mnoge delavce, zlasti pri transportu, so

tudi razširitev in povečanje izvoza. Danes kolektiv izvažja 70 % svoje proizvodnje. Njegovi izdelki so poznani in cenjeni na vseh petih kontinentih. O tem pričajo tudi številna priznanja kvalitativnim in sodobno oblikovanim izdelkom »Stola« na mnogih razstavah in natečajih v inozemstvu. F. S.

Razgrnitev urbanistične dokumentacije

Z naglim gospodarskim in družbenim razvojem, predvsem s pospešeno industrializacijo so po vojni nastale spremembe v socialni sestavi prebivalstva in premiki v njegovi naselitvi. Povečano število prebivalstva v gospodarskem, upravnem in družbenem središču spreminja s tem njegovo podobo in značaj.

Z letom 1958 je nastala pomembna črta z zakonom o urbanističnem programiranju občin. Na podlagi izida zakona je tudi naša občina pristopila k študiju urbanističnega programa in zato sklenila s projektantsko organizacijo Slovenija projekt iz Ljubljane pogodbo za izdelavo urbanističnega programa. S sprejetim odlokom o vplivnem območju občine v aprilu 1963 si je občina za perspektivo 30 let začrtala mejo svojega razvojnega območja. Na podlagi grafičnega prikaza vplivnega območja je občina takoj na-

ročila izdelavo zazidalnih načrtov, da bi s tem pospešila individualno in blokovno gradnjo. V letu 1964 so bili realizirani predlogi zazidalnih načrtov in potrjeni na republiškem sekretariatu za urbanizem, stanovanjsko gradnjo in komunalne zadeve Ljubljana. Sedanje zazidave na podlagi terenskih korektur so delno že izvedene za posamezna mestna področja.

Pri dokončni obdelavi urbanističnega programa za perspektivo 30 let je nujno potrebno sodelovanje vseh občanov, zato smo pripravili razgrnitev urbanistične dokumentacije, ki se bo v času 2 mesecev še dopolnjevala z raznimi ekonomskimi utemeljitvami.

Želimo, da si vsak občan ogleda razgrnitev ter dá svoje konkretne pripombe, ki jih bomo upoštevali pri dokončni potrditvi programa.

Socialistično vzgojo mladini!

Pod tem geslom je bila 18. oktobra občinska konferenca ZMS Kamnik, za katero lahko mirno rečemo, da je bila najbolj pripravljena mladinska konferenca doslej v komuni. Ob navzočnosti predstavnikov mladinskih organizacij iz Kranja, Domžal ter gostov iz Okrajnega komiteja ZMS iz Ljubljane in Centralnega komiteja ter okoli 120 delegatov iz mladinskih aktivov v komuni, smo bili priča mnogim konstruktivnim predlogom, ki so jih delegati podali v diskusijah.

Po predsednikovem referatu, ki je obsegal politični položaj v svetu in vlogo mladincev v gospodarskem samoupravljanju, so se zvrstili predstavniki posameznih mladinskih aktivov in z odločnimi besedami poudarjali potrebo po večjem vključevanju mladine v politično in kulturno življenje v gospodarskih in političnih orga-

nizacijah. Opaziti je bilo namreč, da se mladinska organizacija vse prepočasno prilagaja sistemu dela in da ostaja nekako pasivna ob čedalje hitrejšem tempu razvoja v socialistični družbi.

V središču razprav je bila predvsem vzgoja mladega človeka, kajti le tako bomo lahko omogočili, da bodo mladi ljudje

postali zainteresirani za življenje v socialistični sredini. Možnosti izobraževanja je več — od raznih tečajev, političnih šol preko individualnega študija ter seminarjev, ki so bili zelo dobro obiskani, saj se jih je udeležilo 49 mladincev in mladink iz 19 akti-

zaradi nezainteresiranosti članov ni uspelo.

V letošnjem letu je bil viden napredek v povezavi šola — proizvodnja. Nekateri mladinski aktivisti so vabili šolsko mladino na proizvodne konference, jih spoznavali z delavskim samouprav-

II. nagrada za kamniško gimnazijo

Okrajni komite Zveze mladine Slovenije je v šolskem letu 1963-1964 že drugič razpisal tekmovanje za izboljšanje učnega uspeha na srednjih šolah ljubljanskega okraja. Tekmovanje, ki se jih je udeležilo 38 srednjih šol, so zajela vsa področja dejavnosti mladine od njihove osnovne naloge — učenja — do vseh ostalih prizadevanj, ki sodijo v delo mladine na šolah. To so razni krožki, politični aktivisti, ureditev šolskih prostorov in okolice, izleti, tekmovanja, organiziranje pomoči slabim dijakom itd.

Tekmovanje je pokazalo, da je to zelo uspešna metoda vzgoje

mlade generacije, saj se je učni uspeh povsod izboljšal. Dne 16. oktobra je Okrajni komite Zveze mladine Slovenije v prostorih Doma družbenih organizacij v Ljubljani na svečani seji podelil nagrade in priznanja najboljšim šolam. Med 38 srednjimi šolami je kamniška gimnazija dosegla drugo mesto — prva je bila Škofja Loka —, kar je za najvišji prosvetni zavod v naši občini pač veliko priznanje. Gimnazija Kamnik je dobila dragoceno knjižno nagrado. Tudi prvo leto tekmovanja so kamniški dijaki dosegli drugo mesto.

Letna konferenca kamniške mladine

Foto: Marolt

vov. Na seminarju so bili sprejeti sklepi, ki so bili vsekakor v pomoč pri nadaljnjem delu mladinskih aktivov. Toda kljub temu ideološko politična komisija v svoji mandatni dobi ni uspela v celoti realizirati svojega programa. Komisija že v začetku svoje mandatne dobe ni pripravila oziroma oskrbela za plodno in aktivno delo. Komisija bi morala biti idejni usmerjevalec dela občinskega komiteja, vendar ji to

ljanjem, tehnološkim procesom in delom mladincev v tovarni. Med počitnicami se je šolska mladina zaposlila v tovarnah in se tako srečala s samim proizvodnim procesom, delom mladinske organizacije in z delavskim samoupravljanjem. Pohvaliti moramo prizadevanja in stike, ki so jih imeli mladinski funkcionarji s praktiki v podjetjih Stol, Utok in Podjetje Kamnik. V nekaterih gospodarskih organizacijah pa so gledali na dijake — praktikante zgolj kot na sezonsko delovno silo, česar pa vsekakor ne moremo pohvaliti.

Tudi kulturno udejstvovanje mladine je Ahilova peta in temu problemu je konferenca posvetila precej časa. Mladinski aktivisti so začeli z ustanavljanjem mladinskih klubov, vendar zaradi pomanjkanja ustreznih prostorov in materialnih sredstev ti klubi ne morejo zaživeti in bolj ali manj životarijo. Seveda pa klubi ne bi smeli biti edina oblika kulturnega življenja, toda ob pomanjkanju občinske ustanove take vrste moramo zatisniti oko in se sprijazniti z usodo. Spomnimo se samo usode Mladega odra, ki je z eno samo predstavbo že opravil svoje poslanstvo, toda vprašujemo se, ali je to dovolj. Ali je res, kar je nakazal eden izmed diskutantov: Vsaka novotarija je v Kamniku obsojena na propad. Vprašanje je, koliko časa se bomo oklepali še malomeščanstva in s praznimi kritikami jemali veselje diletantskim začetkom posameznikov. Nekdo mora začeti, toda vsak začetek je težak, tega se vse premalo zavedamo.

Ob koncu konference so nagradili najboljše mladinske funkcionarje, prehodno zastavo najboljšega mladinskega aktiva pa so tokrat zasluženo osvojili mladinci in mladinke iz Zavoda za invalidno mladino v Kamniku, katerim veljajo naše prisrčne čestitke in najboljše želje za prihodnje.

Albin Weingerel

Jože Okorn

Delovni konferenci kulturno-prosvetne organizacije v Zgornjem Tuhinju in v Šmartnem

Na pobudo občinskega sveta kulturno-prosvetnih organizacij Kamnik so stekle letos delovne konference kulturno-prosvetnih organizacij že na začetku sezone. Letos ne bo občinskih zborov društev. Vodstvo kulturno-prosvetnih organizacij se je odločilo za delovne konference. Občni zbori pa bodo vsako drugo leto. Na delovnih konferencah bodo društva obravnavala svoje preteklo delo, planirala bodoče delo, vodstvo pa bo ostalo isto do naslednjega občnega zbora. Delovne konference in občni zbori bodo v prihodnje ob koncu leta, da bo možno finančni plan društev vskladiti z ostalimi letnimi finančnimi plani.

Kulturno prosvetna organizacija Zg. Tuhinje je bila letos prva, ki je izvedla svojo delovno konferenco in sicer v soboto, 24. oktobra. Konferenca je sicer motilo slabo vreme in pozna ura, vendar se je zbralo na delovni posvet približno trideset članov.

Iz poročil je razvidno, da je bilo to društvo v pretekli sezoni zelo aktivno. V tem društvu delajo tri sekcije: dramska, izobraževalna in knjižnična. Najaktivnejša je vsekakor dramska sekcija, ki je v pretekli sezoni naštudirala tri dela: Plavž, Maščevanje in Janko in Metka. Skupno so z navedenimi deli nastopili sedemkrat na domačem odru in na gostovanjih. Najbolj so ponosni na svoje gostovanje v Gornjem gradu, kjer jih je navdušeno sprejela polna dvorana. Njihovega uspešnega

gostovanja ni prezrl niti Celjski tednik. V novo sezono mislijo spet s tremi deli: z Lepo Vido, Zlato ječo in mladinsko igrico Lepota in zver ali pa Čarovnica in desetnik.

Tudi knjižnica v tem društvu dobro posluje. Občani vneto posegajo po knjigah, tako da jim že zmanjkuje neprečitanih knjig. Pomagajo si sicer z izposojanjem iz centralne knjižnice, vendar bi bilo to knjižnico potrebno finančno podpreti, da bi lahko sproti obnavljala svoj fond.

Kateri je največji problem, ki jih tare? Dobre volje imajo zadržati, amaterskega pristnega navdušenja še več — saj so si sami dogradili dvorano, položili pod, popravili oder, saj so njihovi igralci prav vse: organizatorji,

režiserji, igralci, prenašalci kulisa... Manjka jim le nekaj finančnih sredstev, s katerimi bi izpopolnili svoj oder in dogradili garderobo. Ta sredstva so pripravljena s svojim delom podvojiti, če ne še potrojiti.

Tudi v Šmartnem v Tuhinju deluje kulturno prosvetno društvo, ki je že imelo svojo delovno konferenco in sicer v nedeljo, 25. oktobra 1964. Za šmartinsko kulturno prosvetno organizacijo je značilno, da je pritegnila v svoje vrste polno nadobudne mladine. To društvo ima zelo težke pogoje za uspešno delo. So brez dvorane, brez režiserja in brez sredstev. In vendar — njihovo hotenje in potreba po kulturno prosvetnem življenju je tako velika, da so si sami naredili prenosni oder, ki ga postavijo v šoli (dobro da imajo vsaj to!), ko naštudirajo odrsko delo.

V Šmartnem bo treba vsekakor najprej urediti vprašanje lastništva zadružnega doma, ali vsaj dvorane. Postaviti s pomočjo vseh krajevnih organizacij iniciativni odbor za dograditev dvorane, dobiti potreben milijon... Verjetno bo morala biti prav kulturno prosvetna organizacija iniciator tega dejanja.

PRED KONFERENCAMI KRAJEVNIH ORGANIZACIJ SZDL

Razprava o najbolj perečih vprašanjih

Organizacije SZDL v občini se že dalj časa pripravljajo na krajevne konference, ki bodo v nekaterih okrajih že v naslednjih dneh. Spričo pomembnosti teh konferenc so potrebne temeljite priprave tako v vsebinskem, kadrovskem kot v organizacijskem pogledu. Jedro dosedanjih priprav so tvorili razgovori v občinskem in krajevnih odborih SZDL.

V večini krajevnih organizacij bodo razprave na konferencah namenili enemu ali kvečjemu dvema najbolj perečima družbeno-političnima problemoma kraja, seveda z vidika razvoja tistega področja v okviru komune. Gre za to, da bi konference dale stvaren prispevek k obravnavanju oziroma reševanju določenega vprašanja, ne pa da bi se razprava omejevala na naštevavanje vrste problemov, ki spremljajo razvoj posamezne krajevne skupnosti ali celotne komune.

Iz razgovorov, na katerih so odbori krajevnih organizacij po predhodnih posvetih s članstvom

odločajo, o katerih vprašanjih naj bi podrobneje spregovorili na konferenci, lahko najbolj pogosto izluščimo vprašanje v zvezi z nadaljnjim oblikovanjem komunalnega sistema. Zato mnoge konference krajevnih organizacij verjetno ne bodo mogle mimo problemov, ki spremljajo uveljavljanje krajevne skupnosti, njene vloge kot mobilizatorja, vsklajevalca pobud občanov itd. Velik del razprav bo namenjen tudi problemom razvoja kmetijstva v občini in ostalim vprašanjem.

Povsem razumljivo je seveda, da bodo morale konference krajevnih organizacij temeljito analizirati dosedanje aktivnosti in vloge SZDL v komuni. Člani SZDL bodo na konferencah vselej tudi opozorili na nekatere slabosti tako v vsebini kot v sistemu dela organizacije in na ta način prispevali k iskanju uspešnejših poti organizacij SZDL do čim širšega kroga občanov. Dosedanje izkušnje namreč vse pogosto opozarjajo na to, da se marsikje večja aktivnost v krajevnih organizacijah SZDL odvija le v okviru odborov, ožjih posvetov itd. Niso pa še dovolj uveljavljene oblike, preko katerih naj bi sleherni član SZDL vplival na dejavnost organizacije.

Na krajevnih konferencah bodo člani izvolili tudi nova vodstva krajevnih organizacij SZDL. Zaradi tega zavzemajo v dosedanjih pripravah pomembno mesto tudi kadrovska vprašanja. V tem pogledu bodo bližnje krajevne konference gotovo predstavljale neko prelomnico. V mnogih odborih krajevnih organizacij namreč že vrsto let delajo isti ljudje. Treba jim je dati vse priznanje, saj so vložili mnogo truda in prizadevanj za uveljavitev organizacije. Vendar pa je ob njih v družbeno-politični razgibanosti zadnjih let zraslo mnogo mladih družbenih delavcev, ki bi jih ob sedanjih volitvah morali upoštevati. Posebno skrb bo treba nameniti vključevanju neposrednih proizvajalcev v krajevna vodstva SZDL.

Bližnje konference bodo marsikje obravnavale tudi nekatera organizacijska vprašanja, ki pa imajo svoj vpliv tudi na vsebino in učinkovitost dela krajevne organizacije. Ponekod sodijo, da bi bilo treba ustanoviti nove organizacije. Vsekakor se ne kaže tega držati stališča, da v okviru ene krajevne skupnosti, lahko deluje le ena krajevna organizacija SZDL. V tem pogledu bi bilo marsikje potrebno več elastičnosti, da ne bi neke toge organizacijske oblike zavirale ustvarjalne pobude članstva SZDL v posameznem okraju.

Rekordna gradnja stanovanj

Zapriško polje med Ljubljansko in Kamniško cesto, kakor ga prikazuje naša slika, bo kmalu popolnoma zazidano. V zadnjih letih so tam zrasle skupine blokov in hiš z ulicami, ki povezujejo obe cesti. Ob Kranjski cesti so v gradnji trije bloki, ki imajo po tri nadstropja oziroma po štiri etaže. Ko bo »Kamniški občan« dotiskan, bodo že pod streho. Gradbeno podjetje Projekt iz Kranja je kljub neugodnemu vre-

gradi 28 enoetažnih hiš stanovanjska zadruga, v kateri so vključeni delavci in nameščenci podjetja Kamnik. Ob Kersnikovi ulici bo 9 hiš, dve nadaljnji vrsti pa bosta ob novi ulici, ki so jo že utrlji. Do pozne noči hitijo graditelji, da bi še pred zimo spravili hiše pod streho. Trem se je to že posrečilo. Komunalne naprave bodo zgradili šele kasneje, k sreči pa graditelji lahko dobijo vodo od sosedov.

nih stanovanj stanovalcev podrtje hiše na Titovem trgu, 3 pa za najkritičnejše primere stanovanjske stiske v občini. Komunalno podjetje je prevzelo gradbena dela, montažo pa Jelovica iz Škofje Loke.

Ker je v gradnji še okrog 25 enodružinskih hiš v zasebni lasti, bo v prihodnjem letu dograjenih 65 enodružinskih hiš in 130 stanovanjskih enot v blokih. To pomeni, da bo v letu 1965 v mestnem okolju občine vseljivih blizu 200 novih stanovanj. To je do zdaj rekordna stanovanjska gradnja v Kamniku, saj smo prejšnja leta pridobili povprečno komaj po 60 do 70 stanovanj.

Končno bo tudi prvotno za kulturni dom namenjena stavba na Zapričah doživela svojo zadnjo preobrazbo. Prezidali jo bodo namreč v Zdravstveni dom. Na južni strani zdaj gradijo pritlični prizidek, kjer bodo še druge ambulante, za katere morajo biti posebni vhodi (n. pr. protituberkulozna).

Tudi Mali grad je prišel na vrsto. Zavod za spomeniško varstvo bo oskrbel vsa zavarovalna dela pri znameniti kapeli in jo obnovil. Predvsem bodo še pred zimo temeljito popravili streho, stopnice pa so že zgradili.

(—)

(—)

F. S.

OBVESTILO

SKUPŠČINA OBČINE KAMNIK VABI VSE OBČANE NA OGLEDE RAZGRNITVE URBANISTIČNE DOKUMENTACIJE. RAZGRNITEV BO OD 10/11-1946 DO 10/1-1965 V DVORANI NAD KAVARNO, VSAK DAN OD 10.—18. URE.

menu na tekočem z gradnjo. Bloka nasproti kolodvoru bosta imela po 17 stanovanj, v daljšem bloku, ki bo enak onemu s trgovskimi lokali pri bencinski črpalki, pa jih bo 24. Bloke gradi Stanovanjski sklad kamniške občine in je vseh 58 stanovanj namenjenih za prodajo. Seveda so že vsa stanovanja prodana. Nekaj so jih odkupili tudi zasebniki, največ pa gospodarske organizacije. Tako bo zdaj ves blokoven prostor zazidan. Kot vidimo na sliki, so zaradi nenačrtosti v gradnji trietažni bloki v sredini, štirietažni pa ob straneh, kar se seveda v bodoče ne bo več dogodilo.

Na praznem prostoru na levi strani slike ob Kersnikovi ulici

Še tri gradbene zadruge so osnovali v zadnjem času. Pri Titanu se je prijavilo 37 članov, pri Svilanitu pa 14. Gradbišča so si zagotovili južno od gostilne Beve. Na Duplici bo 25 graditeljev iz tovarne Stol zazidalo Repanškovo njivo. Tako bo prihodnje leto zraslo nad 100 novih enodružinskih hiš samo v okviru gradbenih zadrug.

Na Duplici zelo lepo napreduje gradnja dveh blokov. V vsakem bo 18 družinskih in 18 samskih stanovanj. Dela izvršuje kamniški Graditelj.

Na Vrhpolju je v gradnji 12 montažnih hiš. Od teh jih je 9 namenjenih za potrebe nadomest-

Prvi letošnji roditeljski sestanek na gimnaziji

je bilo zelo dobro obiskano, saj se ga je udeležilo nad 120 ljudi. Sklican je bil z namenom, seznaniti starše z letošnjim vzgojnim programom gimnazije. Zborovanje je pokazalo, da se starši zelo zanimajo za delo šole in njene uspehe, ki so bili vsa leta na zavirljivi višini — že drugo leto je kamniška gimnazija v tekmovanju med 38 srednjimi šolami dobila drugo nagrado.

Letos nekatere dejavnosti na šoli presihajo zaradi nezadostnih sredstev, ki so za to potrebna.

Tako gimnazija nima pouka neobveznih jezikov, opustili so pouk družbene in družinske vzgoje in tudi sicer ne morejo razviti dejavnosti tako kot bi želeli. Predlogi in mnenja staršev niso zadevali bistvenih težav, saj so skušali reševati le trenutno situacijo. Pač pa je gimnaziji po posebnem prizadevanju predsednika občinske skupščine zagotovljenih letos več materialnih sredstev za učila kot kdaj koli do zdaj.

(—)

REKORDNA STANOVANJSKA GRADNJA

Foto: Gregorc

Posvetovanje o kulturno-prosvetni dejavnosti v občini Kulturno rast komune vskladiti z gospodarskim razvojem

Najbrž ne bi bilo preveč privlačno, če bi v tem prispevku z vrsto števil in podatkov ocenjevali letošnjo dejavnost na kulturno-prosvetnem področju v naši občini. Te značilnosti tudi ni imel razgovor, o katerem bo tekla beseda.

Zadnje septembrsko nedeljo so se na pobudo Občinskega sveta kulturno-prosvetnih organizacij in Občinskega odbora SZDL v Kamniku zbrali predsedniki prosvetnih društev in predsedniki krajevnih organizacij SZDL. Skupno s člani obeh občinskih vodstev so se namenili temeljito pogovoriti o pereh vprašanih na področju kulturno-prosvetne dejavnosti in sprejeti stališča, ki bi pripomogla k večji aktivnosti in učinkovitejšemu delu kulturnih društev in ostalih institucij v letošnji sezoni.

V zelo zanimivem razgovoru so najprej obravnavali nekatera načelna vprašanja o razvoju kulture kot sestavnem delu družbenega standarda, o njenem odnosu do proizvodnih sil, o programiranju kulturno-prosvetne dejavnosti itd. Kasneje pa so ta vprašanja povezali s konkretnimi ugotovitvami o položaju kulturno-prosvetnega življenja v komunici.

Predalec bi nas zavedlo naštevane vrste ugotovitev iz razprave, ki večinoma vse kažejo na to, da kulturno-prosvetna dejavnost v naši občini še ne gre v korak z razvojem gospodarstva in ostalih področij družbenih aktivnosti.

Med poglavitnimi vzroki za sedanjí položaj so udeleženci posveta najpogosteje omenjali premalo načrtnosti v razvoju kulturnega življenja v občini. V naši občini vedno bolj pogrešamo konkreten in obnem daljnosežen program razvoja kulturno-prosvetne dejavnosti. Ne gre tu zgolj za amatersko prosvetno dejavnost, pač pa bo treba proučiti, kakšne so potrebe po razvoju ostalih kulturnih institucij (knjižnice, gledališča, (kinematografi, muzeji itd.). Vsekakor bo pri teh odločitvah treba upoštevati bližino Ljubljane kot republiškega kulturnega središča.

Priprava takega programa, ki nam je čedalje bolj potreben, pa terja sodelovanje vseh družbeno-političnih organizacij in samoupravnih organov v komunici, zlasti pa občinske skupščine. Udeleženci posveta so bili mnenja, da je treba določila občinskega statuta o kulturi in prosveti čimprej v praksi realizirati.

Predsedniki prosvetnih društev in krajevnih organizacij SZDL so opozorili tudi na težave, s katerimi se zlasti na podeželju še vedno borijo pri oblikovanju družbenih centrov. Največ težav imajo z urejanjem prostorov. Kaže, da bo treba zlasti v Tuhijski dolini bolj podpreti prizadevanje za rešitev tega vprašanja, ker je res škoda, da ne bi izkoristili sredstev vloženi v gradnjo združenih domov.

Podprli so tudi predlog, da bi morale za urejanje družbenih prostorov bolj skrbeti tudi krajevne skupnosti, ki so doslej imele premalo sredstev za te namene. Zato je večina prosvetnih društev še tisto skromno dotacijo, ki so jo dobili od občinskega sveta, vložila v urejanje in vzdrževanje domov, medtem ko jim

je za njihovo dejavnost manjkalo denarja.

Sodijo tudi, da bi bilo treba glede razvoja izobraževalne de-

Konstituiranje skupščine komunalne skupnosti socialnega zavarovanja

Na desetem sklicanju je skupščina komunalne skupnosti socialnega zavarovanja v občini Kamnik verificirala mandate polovice novih članov, izvolila organe skupščine, obravnavala finančno stanje sklada zdravstvenega zavarovanja in sprejela načela za izdelavo programa dejavnosti komunalne skupnosti finančnega načrta za prihodnje leto.

Dne 29. oktobra je bilo sklicano deseto redno zasedanje skupščine komunalne skupnosti Kamnik. Volitve v ta samoupravni organ so bile opravljene 15. oktobra v tistih volilnih enotah, v katerih je članom skupščine potekla dveletna mandatna doba. Volitve so potekale v redu, razen v 18. volilni enoti, ker prvi zbor ni bil sklepčen. V to volilno enoto spadajo obrtniki in pogodbeni zavarovalci, ki so šele 26. oktobra izvolili svoje predstavnike v skupščino. Od 284 volilnih upravičencev je volilo 230 članov.

Novo izvoljena skupščina komunalne skupnosti socialnega zavarovanja šteje 27 članov. Od teh je bilo na novo izvoljenih 14 članov. Za predsednika je bil izvoljen tov. prof. Vekoslav Ferbežar, za člana republiške skupščine soc. zavarovanja pa tov. Ivo Carič. V odbor za zdravstvo in finance je bil izvoljen tov. Franjo Vogrinc iz tovarne »STOL« Duplica.

Po izvolitvi predsednika in skupščinskih organov so člani skupščine obravnavali vprašanje realizacije poslovanja sklada zdravstvenega zavarovanja.

Po vplačanem prispevku za zdravstveno zavarovanje do kon-

javnosti doseči večje stike med društvi in delavsko univerzo, ki naj bi pripravila konkretne programe predavanja in jih posredovala društvom.

Ob koncu so predlagali, da bi bilo treba posebno sejo občinske skupščine posvetiti kulturno-prosvetni problematiki. Posebno zaradi tega, ker so v teku priprave

za izdelavo občinskega družbenega plana in proračuna, v katerem bo morala tudi kultura najti ustreznejše mesto.

-lj

Za ugotovitev pravočasnega obveščanja zavezancev prispevka o obveznostih do skladov socialnega zavarovanja se bodo pri ugotavljanju prispevnih stopenj za l. 1965 uporabljali naslednji podatki:

1. Podatki republiškega zavoda za socialno zavarovanje o višini stopenj osnovnega prispevka in prispevka po dopolnilni stopnji

OBVESTILO

Muzej Kamnik vas vabi, da si ogledate stalno razstavo oddelka ljudske revolucije, ki je v prostorih gradu Zaprice odprta vsak dan razen ponedeljka od 8. do 14. in 16. do 19. ure.

ter o delitvi teh stopenj na posamezne panoge zavarovanja in pavšalni prispevek za določene kategorije zavarovancev.

2. Podatki komunalnega zavoda o finančnem poslovanju skladov socialnega zavarovanja v prvih devetih mesecih za l. 1964.

3. Podatki komunalnega zavoda iz materiala finančnih načrtov za l. 1964.

4. Predvidevanja občinskih družbenih planov za l. 1965 glede porasta delovne sile, produktivnosti dela in osebnih dohodkov.

Finančni načrt bo za l. 1965 predvideval osnovni prispevek v sedanji maksimalni višini 8%. Dodatni prispevek za zdravstveno zavarovanje pa naj bi plačevale tiste podskupine dejavnosti, pri katerih so izkazani višji stroški za zdravstveno varstvo.

Pri sprejemanju finančnega načrta za l. 1964 je skupščina komunalne skupnosti Kamnik ugotovila, da se z rednimi prispevki ne bodo pokrili izdatki za zdravstveno zavarovanje (spomladanska gripa, podražitev zdravstvenih storitev in zdravil itd.). Po temeljiti razpravi je bil sprejet sklep o dopolnilnem prispevku, ki ga morajo plačevati delovne organizacije po skupinah dejavnosti. Na ta sklep je na svoji seji skupščina občine Kamnik v mesecu maju dala pristanek. Po tem sklepu se je izvajalo finansiranje zdravstvenega zavarovanja vse do meseca septembra. V občinski skupščini pa je bilo po štirih mesecih sproženo vprašanje protiučelnosti tega sklepa. Član skupščine je svoj predlog obrazložil s tem, da je retroaktivno sprejemanje predpisov protistavno.

OBVESTILO

občanom, delovnim in drugim organizacijam občine Kamnik

Obveščamo vse cenjene koristnike naših uslug, poslovne sodelavce in ostale, da smo se 16. novembra preselili iz dosedanjih poslovnih prostorov, ki smo jih imeli v zgradbi Skupščine občine Kamnik v nove delovne prostore v Mekinje (bivši objekti tovarne kovanega orodja).

Vse koristnike naših uslug, poslovne sodelavce in ostale prosimo, da vzamejo našo preselitve z razumevanjem na znanje. S preselitvijo smo si zagotovili nujno potrebne delovne in druge prostore.

Naš naslov je: Komunalno podjetje Kamnik, poštni predal št. 39, telefon 83-353.

Kamniški stari grad

Na Starem gradu bodo zgradili zbiralnik za vodo za potrebe gostišča, ker je za sedaj napeljava vodovoda predraga. Sredi razvalin so zato izkopali 7 m dolgo in 5 m široko jamo, ki sega 2 m globoko v živo skalo. Pri kopanju so v globini enega metra našli na temelje dveh notranjih zidov gradu. Zunanji zid ima pri temelju 75 cm, notranji pa 90 cm debeline, zidana pa sta iz skal in slonita na živi skali. Na tanjšem zidu je še dobro ohranjen belež. Strešna opeka, ki so jo izkopali, dokazuje, da kopljejo na mestu, kjer je bil obrambni stolp. Ta se posebno dobro vidi na Valvasorjevi sliki Starega gradu, ki jo je posnel pred letom 1678. Ta stolp, ki je še edini ostal pokrit, je služil za grajsko kapelico. Ko je bil grad že v razvalinah, je kapelica še ostala in na praznik Janeza Krstnika je frančiškan iz Kamnika v njej vsako leto bral mašo. Zadnja maša je bila, kakor trdi zgodovinar Jožef Benkovič, leta 1749.

Tistega leta je najbrž požar uničil streho, ker so zdaj pri kopanju s strešno opeko izkopali tudi ožgane tramove. Opeka je 20 cm široka in 2 cm debela, dolžine pa se ni dalo dognati, ker je vsa razbita. Zidova sta dva in pol metra narazen, med obema pa so bili poprečni zidovi, po poldrug meter oddaljeni. To bi potrjevalo ugotovitev, da so bile v

potem okrogli obrambni stolp, nato kopalnica z bakrenimi kadmi in nato že v obrambnem zidu stolp z ječami in kapelico v nadstropju. Na desni od vhoda so bile v pritličju sobe za služinčad s kuhinjo, v nadstropju pa stanovanjski prostori za graščaka in družino. Vsa poslopja pa je obdajal okrožni obrambni zid.

Kakor domneva dr. Fran Stele, je bil vhod skozi trojna vrata z južne strani, torej po poti, ki se je še danes poslužujejo obiskovalci gostišča, pač pa je dohodna pot v obliki podkve zavila po dvorišču in se ustavila pred grajskimi vrati, ki so bila potemtakem na severni strani. Morda bo ljubitelj umetnosti in kamniške zgodovine mojster Anton Rojec, ki sestavlja načrt rekonstrukcije grajskih poslopij, uspel pojasniti te domneve. To, kar vidimo na Valvasorjevi sliki, je torej zgolj obrambni zid, ki je dolgo kljuboval vremenskim nevarnostim in je še danes nekoliko ohranjen. Ta okrožni obrambni zid je bil deloma pokrit, deloma nepokrit. Na notranji strani tega zidu je tekel na lesenih podporah obrambni hodnik, ki je vodil k strelnim linam. Na zunanji strani stropa okrožnega zidu, in sicer v višini strehe in na kraju, ki je nudil najlepši in najširši razgled, je bil zgrajen oglat stolpič z odprtini na stranskih stenah, skozi katere so mogli obstrelje-

njeni. Pri nadaljnjih izkopih, zlasti v smeri gostišča, bodo odkrili še druge temelje zgradb.

Ker že govorimo o Valvasorju in Starem gradu, naj omenimo še naslednjo ugotovitev:

Valvasor piše (Ehre des H. Krain, III. zvezek, knjiga XI., str. 427): Das Schloss und Herrschaft Oberstein, Crainerisch Karnek — grad in gospostvo Stari grad, po kranjsko Karnek.

Po Valvasorju je pisatelj Ogrinec napisal povest Ida s Karneka, v kateri Stari grad dosledno imenuje Karnek, graščake pa Karnečane. Tednik »Kamničan« je leta 1907 ponatisnil to povest pod naslovom Čarovnica s Starega grada, v tekstu pa je povsod obdržal Ogrinec naziv Karnek s Karnečani.

Vendar se Oberstein v Kamniku nikoli ni imenoval Karnek. Valvasor res piše Karnek, a to je

tiskovna pomota, ki jo je Valvasor že sam popravil na koncu četrtega zvezka, kjer med ostalimi tiskovnimi napakami s popravki čitamo tudi: Karnek — čitaj Kamnek.

Na to je opozoril že arhivar Koblar v Domu in Svetu 1893, stran 48. Stiasny je v svoji zgodovini o Kamniku že upošteval ta popravek, ker piše na str. 6: Na vzhodu straži kamniško mesto visoka, strma in skalovita gora Stari grad ali Kamnik (Oberstein). (Glej tudi Ljubljanski Zvon 1895, str. 320.) Ugotovitev arhivarja Koblarja sta prezrla tudi dr. France Stele v opisu Starega gradu in Miloš Christof v svoji odlični razpravi o Josipu Ogrincu (Kamniški zbornik 1959, str. 95).

Ugotovimo torej še enkrat: Stari grad se nikoli ni imenoval Karnek.

Prof. I. Z.

Slavnost ob otvoritvi Zavoda za usposabljanje invalidne mladine

7. novembra je bila slovesna otvoritev zavoda za usposabljanje invalidne mladine v Kamniku. Kakor smo že v oktobrski številki poročali, so se stanovanci vselili v nove zgradbe že v začetku šolskega leta, čeprav nekateri prostori še niso bili popolnoma opremljeni. V zadnjem času so pri zavodu asfaltirali dovozno cesto, zgradili ob Bistrici transformator, uredili okolico in jo ponekod že zasadili z lepotičnim grmičevjem.

Ob otvoritvi je bil ves zavod okrašen in je v prazničnem razpoloženju sprejel številne goste. V jedilnici, ki se lahko uporablja tudi kot dvorana z dovolj primernim odrom, so goste pričakali pionirji in mladinci zavoda, razvrščeni na odru. Med slavnostnimi gosti so bili predsednik stalne konference za rehabilitacijo, Silvo Hrast, član izvršnega sveta SRS Ludvik Gabrovšek, tajnik sekretariata za soc. varstvo SRS Nada Majcen, sekretariata za šolstvo Boris Lipužič, direktor ortopedske klinike Ljubljana dr. Bogdan Breclj, namestnik direktorja Zavoda za soc. zavarovanje SRS Franc Strle, zastopniki družbeno političnih organizacij, občinske skupščine in prosvetnih zavodov občine Kamnik ter podjetij, ki so sodelovala pri gradnji.

Po pozdravnem govoru predsednika upravnega odbora delovne skupnosti zavoda Filipa Jerasa je direktor Srečko Rot podal poročilo o delu in gradnji zavoda, ki s svojimi zgradbami zavzema 7.000 m² uporabnega prostora. Zavod je do zdaj že uspo-

obil 728 mladih invalidov, vsako leto pa jih bo zapustilo zavod okrog 30. Zahvalil se je vsem, ki so omogočili gradnjo novih prostorov ter izrekel priznanje kamniškemu Graditelju za soldino izvršeno delo. Direktorju Srečku Rotu sta nato dva gojenca zavoda izročila šopek z zahvalo za očetovsko skrb.

Predsednik stalne konference za rehabilitacijo Silvo Hrast je nato po krajšem govoru, v katerem je podčrtal našo skrb za vzgojo in usposabljanje mladih invalidov, formalno vključil v normalno delo enega najpomembnejših socialno-varstvenih zavodov v naši republiki.

Na koncu so pionirji in mladinci zavoda izvajali ljubek in prisrčen program pesmi in recitacij pod vodstvom vzgojiteljice Marije Mrčle in ob klavirski spremljavi prof. Sande Vremšak. Navzoči so izvajalce nagradili s toplim in zasluženim priznanjem, potem pa so si ogledali zavod.

Zvečer je bila v zavodu prisrčna domača proslava.

Valvasorjeva slika Starega gradu

pritličju stolpa ječe za hudodelce in neposlušne podložnike, v nadstropju pa kapelica. Te podatke posnemamo iz poročila, ki so ga leta 1570 napisali deželno knežji komisarji, ko so si ogledali grad. Graščak Franc Thurn se je namreč branil plačati za 16.000 goldinarjev povečano zastavnino, češ da so stroški za vzdrževanje gradu previsoki. Ker tudi drugi računi niso bili v redu, so zahtevali od graščaka obračun. Ta pa je leta 1574 zapustil Kamnik in se odselil na Češko, zastavnino Stari grad pa je prevzel njegov bratranec Ahacij Thurn. Ker mu je dve leti kasneje strela ubila hčerko, se je preselil v Kamnik (Grajski dvor), nato pa na Križ, ki ga je bil sezidal ob robu starograjske posesti. Grad je ostal prazen in je propadel. (Glej podrobno o tem Kamniški Zbornik 1957, str. 107—114).

Če proučimo poročilo deželno-knežjih komisarjev, bi sklepali, da je bil vhod v grad s severne ali pa z vzhodne strani. Tam je namreč navedeno, da je bila levo od vhoda najprej dolga klet,

vati zunanje strani okrožnega zidu, če je nasprotnik plezal po njih. Na Valvasorjevi sliki je ta stolpič dobro narisan.

Ko so gradili sedanje gostišče, so ostanke nekdanjega gradu vključili v južno steno spodnje gostinske sobe. Žal niso zasledovali temeljev, po katerih bi mogli sklepati o legi notranjih grajskih poslopij. Rezano kamenje, stopnice, stebre in podboje ter oboke vrat so kamniški meščani spravili v dolino za gradnjo svojih hiš, še predno se je grad sesul. Nekaj takih ostankov srednjeveške arhitekture pa je še ostalo. Žal so jih pri nedavnih gradnjah nesmotrno zazidali v zidove. Tudi pri gradnji zbiralnika so izkopali precej klesanih kamnov in vratnih obokov. Verjetno so to vrata v ječo in kapelico. Prav bi bilo da planinsko društvo očuva vse te ostanke starodavne kamniške preteklosti in obloži z njimi vhodna vrata na grajsko planoto. En blok oboka kamnitih vrat je 90 cm dolg, 40 cm širok in 25 cm debel. Tudi podboji vrat so celji in dobro ohr-

Drobna kronika

● SLABJE GOBJE LETO

Kakor je bila lani preobilna gobja letina, tako je bila letos menda najslabša v zadnjih letih. Redko kje je v jesenskem času zrasel kak jurček. Le v Tuhinjski dolini so ponekod imeli skromno gobje leto.

● KASNA TOČA

Dne 17. septembra je v Kamniku in okolici padala toča, ki je dosegla tudi debelost manjših orehov. K sreči je padala samo eno minuto. V oktobru je toča še enkrat rožljala po naših strehah. Prizadela je najbolj jabolka, ki jih ne bo-

do mogli vskladiščiti za zimo. Najhuje je prizadela Nevlje in Vrhpolje, pa tudi Tunjice.

● OBILO KOSTANJA

Letos je zelo dobro obrodil kostanj po naših gozdovih. Tudi plodovi so bili debelejši kot v zadnjih letih. Nabiralci so se vračali s Kratine in iz Palovč s polnimi cekarji.

101. LETO

Najstarejša prebivalka naše občine Elizabeta Smole je praznovala svoj 101. rojstni dan. Ob skromnih materialnih sredstvih še vedno dobro prenaša teža let.

Učenci osnovne šole Frana Albrehta so praznovali pionirski dan

Učenci osnovne šole Frana Albrehta so nestrpno pričakovali dan pionirjev, ki so ga letos prav slovesno praznovali.

Osmi in sedmi razredi so pod vodstvom svojih tovarišev učiteljev s sodelovanjem bivših borcev krenili na Šipek nad Gaberjem. Tovariš Jeras Jože - Branko in tovariš Podbevšek Franc - Srečko, ki sta se borila na omenjenem območju, sta pionirjem pripovedovala o dogodkih iz časa NOB. Med drugim sta povedala, da je bila 6. avgusta 1943 ustanovljena VI. SNOUB Slavka Šlandra. Udarna brigada je bila sestavljena iz borcev kamniško-savinjskega odreda, pohorskega in koroškega bataljona ter kozjanske čete. Njen komandant je bil tudi heroj Mirko Jerman, doma iz Smarce pri Kamniku.

Šlandrova brigada je ovenčana z nešteti zmagami nad okupatorjem. Bila je udarna brigada in odlikovana z redom zasluge za narod 1. stopnje. Na kraju, kjer je bila ustanovljena, stoji danes spomenik.

Dozga kolona pionirjev šestih in petih razredov je zavila skozi Perovo proti partizanski vasi Rudnik. Tam je učence pričakal

bivši partizanski borec tovariš Kodrič Berto, predsednik terenskega odbora zveze borcev Duplice. Pri spomeniku padlim borcem, ki je bil odkrit leta 1960 in je obenem tudi vodovod, je tovariš Kodrič govoril o pomenu kraja v času NOB. Poudaril je: »Čeprav majhna vasica, je veliko pripomogla narodnoosvobodilnemu boju kamniške okolice. Ker v vasi ni bilo izdajalcev, so borci vedno našli varno streho.« Tovariš Kodrič je nadaljeval o pomenu kamniškega bataljona, ki je napadal sovražne postojanke, komunikacije in onemogočal domače izdajalce. Pokazal je aktivnost na vojaškem, političnem in mobilizacijskem področju.

V bližini Rudnika je bila v bunkerju bolnišnica in partizanska tehnika. Tam je bila tudi kurirska postaja za zvezo Gorenjska - Dolenjska.

Po izčrpnem govoru tovariša Kodriča so se pionirji z navdušenjem povzpeli proti Kolovcu in prisluhnili bivšemu borcu domačinu tovarišu Vinku Žebovcu, ki je povedal: »Patrulja kamniškega bataljona je požgala Kolovec. V bližini Kolovca je bila znamenita bolnišnica Triglav (Lukova), ki pa je bila zaradi izdaje odkrita in požgana.«

Na poti domov so si pionirji ogledali arboretum v Volčjem potoku.

Pri opekarni v Volčjem potoku se je sestal 25. VII. 1941 vojno revolucionarni komite za kamniško okrožje pod vodstvom tovariša Toma Brejca ter članov tov. Marijana Dermastia in tov. Tone - ta Sturma, kjer so določili 27. julij za dan vstaje na Kamniškem.

Pionirji so izvedeli, da je bil v Volčjem potoku grad, ki so ga partizani leta 1944 zažgali, da ne bi imeli Nemci v njem svoje postojanke, s čimer bi onemogočili partizanom aktivnost na omenjenem območju.

Ena skupina najmlajših pionirjev je krenila v Stranje, kjer je pri spomeniku na Vegradu govoril o dogodkih iz NOB tovariš Franc Bernot.

Druga skupina je obiskala Perovo, kjer sta padla prva borca

v noči, ko je začel upor na kamniškem območju. Saj je bil ravno bivši kamniški okraj tisti, ki se je prvi v Sloveniji dvignil z oboroženo vojaško enoto v upor proti zasužnjevalcem.

Da so se pionirji natanko seznanili z revolucionarno preteklostjo krajev in ljudi, ki so na teh območjih delovali v času NOB, gre velika zasluga bivšim borcem, ki so slikovito pripovedovali o dogodkih, ki so jim bili sami priče. Mimo tega so še odgovarjali pionirjem, ki so hoteli izvedeti še prenekatero podrobnost.

Sončno jutro in razkošne jesenske barve so z vso svojo lepoto spremljale vedre obraze pionirjev, ki se bodo radi spominjali praznovanja pionirskega dne.

Osnovna šola Frana Albrehta se vsem omenjenim članom zveze borcev in občinskemu združenju zveze borcev za pomoč najlepše zahvaljuje.

M. V.

KAMNIŠKA KRONIKA

MESEC SEPTEMBER

POROKE:

Arnež Marjan, avtomehanic, star 24 let iz Zg. Stranj in Jožefa Kemperl, delavka, stara 20 let iz Zupanjih njiv, Blaž Berlec, pismo - noša, star 29 let iz Podhruške in Antonija Holcar, uslužbenka, stara 22 let iz Kamnika, Jernej Drolec, star 24 let, šofer iz Kostanja 1 in Antonija Sveta, stara 24 let, delavka iz Piršvega 1., Grgec Andrija, mizar, star 24 let iz Sigatec Hrvatska in Vera Trobevšek, delavka, stara 23 let iz Zupanjih njiv, Valentin Hribar, delavec, star 23 let iz Smarce in Ana Hribar, natakaraica, stara 20 let iz Duplice, Stanislav Janežič, delavec, star 25 let iz Črne in Cilka Golob, delavka, stara 20 let iz Podstudenca, Vojko Kališnik, strojni tehnik, star 26 let iz Kamnika in Antonija Drolec, uslužbenka, stara 19 let iz Smarce, Stefan Kavaš, star 29 let, zidarski pomočnik iz Mlake št. 22 in Marija Alič, delavka, stara 22 let iz Mlake št. 22, Janez Klemenc, mizar, star 25 let iz Mekinj in Jožica Lanišek, delavka, stara 23 let iz Laniš, Franc Ličer, delavec, star 28 let iz Gorenje Tribuše in Marija Spruk, delavka, stara 32 let iz Gorenje Tribuše, Srečko Pajek, delavec, star 25 let iz Črne in Angela Spruk, delavka, stara 26 let iz Črne, Janez Rifel, delavec, star 26 let iz Vrhpolja 48. in Rozalija Suštar, stara 22 let, delavka iz Srednje vasi št. 27, Franc Senožetnik, delavec, star 21 let iz Krivčevega in Terezija Koželj, delavka, stara 27 let iz Zupanjih njiv, Miha Trebušak, delavec, star 28 let iz Podgorja in Marija Poljanšek, delavka, stara 21 let iz Zobejevega, Peter Slapar, delavec, star 28 let iz Markovega in Marija Grabnar, delavka, stara 38 let iz

Nevelj, Jože Uršič, usnjarski tehnik, star 24 let iz Sp. Stranj in Antonija Malavašič, uslužbenka, stara 23 let iz Ljubljane, Stanislav Zore, pekovski pomočnik, star 25 let iz Mekinj in Ana Holcar, trgovska pomočnica, stara 22 let iz Kamnika, Bogdan Zupanc, strojni ključavničar, star 22 let iz Smarce in Jerneja Zupančič, delavka, stara 17 let iz Mekinj, Gabrijel Zupančič, pekovski pomočnik, star 23 let iz Mekinj in Rozalija Pestotnik, tkalka, stara 21 let iz Kamnika.

SMRTI:

Franc Erzin, star 84 let, preužitkar iz Smartnega 28; Marijana Kne, osebna upokojenka, stara 80 let iz Mekinj; Vinko Mali, star 53 let invalidski upokojenec iz Most št. 15; Jožefa Novak, družinska upokojenka, stara 68 let iz Motnika 17; Franc Pavlin, osebni upokojenec, star 57 let iz Potoka; Milan Petaci, delavec, star 38 let iz Mekinj; Jožefa Rozman, družinska upokojenka, stara 78 let iz Duplice; Alojzija Stor, kmetica, stara 73 let iz Motnika št. 51; Jože Štrajhar, zidar, star 45 let iz Markovega.

Občinski odbor SZDL Kamnik

zaposli:

ADMINISTRATORKO

Pogoj: Znanje strojepisja in po možnosti stenografije.

Prošnje pošljite ObO SZDL Kamnik, do 30. novembra 1964.

SVOJE-
VRSTEN
REKORD
JE DOSEGEL
MAKS
SVETLIN
IZ PODGORJA,
KI JE
NA NJIVI
IZPULIL
11,5 KG
TEŽKO PESO

Foto: Marolt

PODJETJE "TOTRA"

TOVARNA POZAMENTERIJE
IN PLASTIKE
LJUBLJANA, ZG. HRUŠICA 14

organizira delo na domu za pletenje tržnih mrežic. Za to delo pridejo v poštev gospodinje in dekleta, ki niso redno zaposlene in lahko pletejo mrežice doma.

Tovarna bi organizirala posebne štiridnevne tečaje na svoje stroške, kjer bi se interesi lahko priučili tega dela. Tovarna bo dostavljala material na skupno mesto, kjer bi ga prejeli in nato oddajali svoje izdelke. Zasluzek je odvisen od pripravnosti posamez-

nika, ker bomo plačevali od izdelanih kosov.

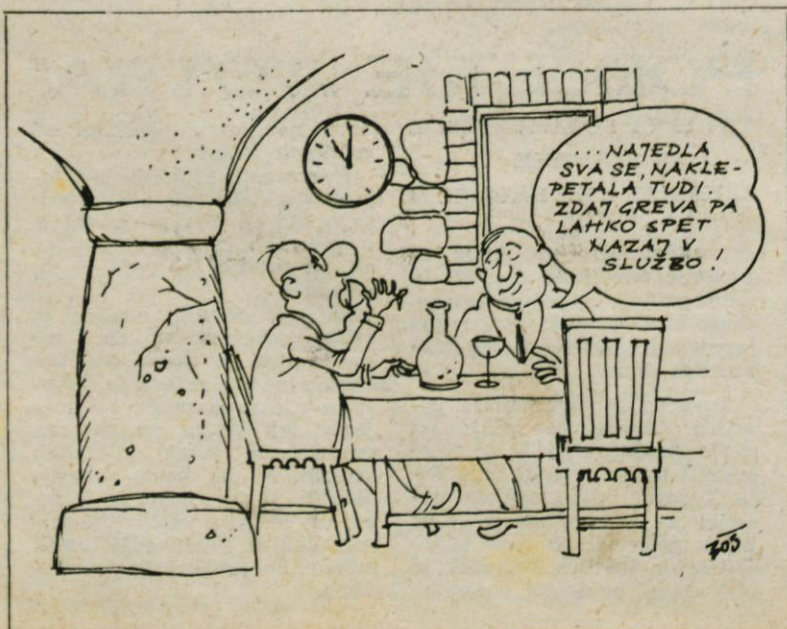
Interesenti, ki želijo biti zaposleni z delom na domu, prosimo, da se čim prej zglase v pisarnah krajevnih uradov ali na mestih, ki bodo za to določeni.

Šefe krajevnih uradov in ostale osebe prosimo, da v roku 14 dni po razglasitvi dostavijo prijavo referentu Skupščine občine Kamnik. Po prejemu teh prijav bo tovarna organizirala tečaje v večjih centrih, ki jih bomo pozneje določili. O tem boste še posebej obveščeni z vabili. Vse pripomočke za izdelovanje tržnih mrežic bo preskrbela tovarna sama.

BODICE

MED ODMOROM NA MLADINSKEM PLESU ..

Glasilo »KAMNISKI OBCAN« — Izdaja Občinski odbor SZDL Kamnik. Urejuje uredniški odbor. Glavni urednik Vinko Dobnikar, odgovorni urednik Dolfe Cebulj, tehnični urednik Avgust Novak, lektor prof. M. Suštar. Izhaja enkrat mesečno. Uredništvo in uprava na Delavski univerzi Kamnik, Fužine 10. Tiska tiskarna »Kočevski tiska« v Kočevju.